

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การเมืองในการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีใน จังหวัดเชียงใหม่	
ชื่อผู้เขียน	นางสาวมธุรส ศิริสถิตย์กุล	
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการพัฒนาลังคม	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.อภิญา เพ็ญฟูสกุล	ประธานกรรมการ
	อาจารย์ ดร.อานันท์ กาญจนพันธ์ุ	กรรมการ
	อาจารย์ทันตแพทย์หญิง ศศิธร ไชยประสิทธิ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาการเมืองในการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีว่าสร้างขึ้นจากองค์ประกอบทางวัฒนธรรมใด ซึ่งในแต่ละเงื่อนไขบริบท ผู้ติดเชื้อได้เลือกหยิบและประสมประสานแนวคิดดังกล่าวมาใช้นิยามตนเอง และนิยามสถานการณ์เฉพาะหน้าอย่างไร 2) เพื่อศึกษาถึงพลวัตของกลุ่มผู้ติดเชื้อ ในการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มหรือองค์กรอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน เพื่อช่วยให้เข้าใจศักยภาพ และข้อจำกัดขององค์กรกลุ่มผู้ติดเชื้อ 3) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ที่กลุ่มผู้ติดเชื้อจะกลับคืนสู่ชุมชนได้อย่างกลมกลืน จึงต้องศึกษาปฏิสัมพันธ์ของชุมชนที่มีต่อกลุ่ม และค้นหาปัจจัยเชิงโครงสร้างและเชิงวัฒนธรรมที่เกื้อกูลต่อความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนระหว่างผู้ติดเชื้อและชุมชน โดยได้ใช้กรอบคิดในการศึกษาเรื่องการเมืองว่าด้วยการแสดงตัวตน และกรอบคิดยุทธศาสตร์การต่อสู้ของผู้ด้อยอำนาจ มาเป็นแนวทางในการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ติดเชื้อซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มตำบลแห่งนี้ได้อ้างอิงกลไกวัฒนธรรมเรื่องพันธะหน้าที่ที่มีต่อกันในระบบเครือญาติแบบเดิม และการอิงแอบกับระบบอุปถัมภ์ของผู้นำบารมี ซึ่งได้นำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์ในสามประการคือ ประการที่หนึ่ง การแสดงตัวตนว่าเป็นคนธรรมดาที่ดี ไม่ได้ประพฤติผิดศีลธรรม ปัจจัยที่เอื้อให้การนิยามตัวตนเช่นที่ว่ามานี้ มีน้ำหนักและกลมกลืนมากยิ่งขึ้น คือ รูปธรรมในการดูแลจัดการสุขภาพร่างกายภายนอกของตนเองให้แลดูแข็งแรง ไม่ปรากฏอาการทางกาย เพราะการที่แลดูเหมือนคนธรรมดานั้น มีความสัมพันธ์โดยตรงกับปฏิภิกิริยากัดกันแสดงความรังเกียจที่คนอื่นกระทำกับพวกเขา การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีช่วยงานชุมชน การทำบุญเข้าวัดทุกวันสัปดาห์ เพื่อการรื้อฟื้นความสัมพันธ์และการยอมรับจาก

ชาวบ้านกลับคืนมา ประการที่สอง การแสดงตัวตนว่า เป็นคนป่วย ผู้ประสบเคราะห์กรรม และผู้รอรับความช่วยเหลือ โดยการออกมาเปิดเผยตัว เพื่อหวังผลด้านสวัสดิการความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะคนคนนั้นจะมีภาพลักษณ์ภายนอกเป็นคนสุขภาพดี คนป่วย หรือเด็กกำพร้า หรือแม้กระทั่งแม่หม้ายสามีตายจากเอดส์ที่มีผลเลือดเป็นลบ ต่างก็มีจุดร่วมในระดับหนึ่งที่ว่า ตนเองเป็นผู้ประสบเคราะห์กรรม แม้ว่า ท่าที่แห่งการเรียกร้องจะแตกต่างกันก็ตาม และประการที่สาม การแสดงตัวตนในฐานะคนใกล้ชิดผู้นำบารมีของชุมชน เพื่อกันการกระทบกระทั่งในปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ติดเชื้อมกับผู้ติดเชื้อ และผู้ติดเชื้อมกับคนอื่น ๆ ในชุมชน เพราะนอกจากจะทำให้ผู้ติดเชื้อมีภาพลักษณ์ของคนดีที่ใกล้ชิดศาสนามากกว่าชาวบ้านกลุ่มอื่น ๆ แล้ว ยังสามารถทำให้ชาวบ้านเชื่อว่า ผู้ติดเชื้อที่มาทำงานและได้รับการดูแลจากท่าน เป็นคนดีที่ไม่แตกต่าง หรือดียิ่งกว่า คนอื่นในชุมชนที่คิดแต่เรื่องการเอาตัวรอดทางเศรษฐกิจของครอบครัวเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม การสร้างอัตลักษณ์ของผู้ติดเชื้อเอชไอวีทั้งสามประการที่กล่าวมาข้างต้น มีลักษณะของการเคลื่อนไหวไปมา (Shifting Identity) และไม่มีใครคนใดที่เป็นผู้ติดเชื้อแล้ว จะแสดงตัวตนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอย่างสม่ำเสมอตลอดไป โดยการสร้างภาพความคลุมเคลือ สับสน และการสร้างอัตลักษณ์แบบผสมผสาน โดยอัตลักษณ์แบบหนึ่งแบบใดจะปรากฏชัดเจนแตกต่างกันไปในแต่ละสถานการณ์ สิ่งเหล่านี้มีส่วนกำหนดการจัดระยะห่างเชิงพื้นที่ความสัมพันธ์ลักษณะต่าง ๆ ระหว่างผู้ติดเชื้อมกับผู้ติดเชื้อมด้วยกัน และระหว่างผู้ติดเชื้อมกับคนอื่นในชุมชน

กระนั้นก็ตาม โดยยุทธศาสตร์ที่กลุ่มมีการเคลื่อนไหวต่อรองเพื่อเข้ามาอาศัยที่ทำการอยู่ในศาลาวัดหมู่ 1 นั้น จากการศึกษาพบว่า นับเป็นยุทธศาสตร์ที่ชาญฉลาดมากในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มให้เกาะเกี่ยวกับองค์กรชุมชนอย่างเหนียวแน่นโดยสม่ำเสมอ ทำให้การกลับสู่ชุมชนไม่ถึงกับมีความยุ่งยากหรือใช้เวลายาวนานนัก ทว่า เงื่อนไขการกลับสู่ชุมชน ไม่อาจเป็นไปได้ในทิศทางแห่งความกลมกลืนได้เพียงสถานเดียว แต่คงยังมีการจำกัดขอบเขตไว้บ้างในบางบริบท โดยมีปัจจัยทางวัฒนธรรมและการเมืองในบริบทของพื้นที่กำกับอยู่

Thesis Title	Politics of Identities among People Living with HIV in PHAs Group in Chiang Mai Province.	
Author	Miss Mathurot Sirisathitkun	
Master of Arts	Social Development	
Examining Committee	Lecturer Dr. Apinya Fuengfusakul	Chairman
	Lecturer Dr. Anan Ganjanapan	Member
	Lecturer Dr. Sasitorn Chaiprasitti	Member

Abstract

The study about Politics of Identities among People Living with HIV in PHAs Group in Chiang Mai Province consists of three objectives:

1. To investigate the Process of how the HIV patients choose to construct their group's identity from particular cultural components available to them in their social context .

2. To study the dynamic of interactions between the group under study and other groups in their community . From these interactions , we try to find out the limitation and potential existing in the group.

3. To explore the possibility of how the HIV patients could return to their community harmoniously by finding out cultural components already existing in the community strengthen and enhance the relationship between the HIV patients and their community .

In order to achieve these objectives, the theoretical framework of Political of Identities and Strategy of the Powerless will be used.

The findings are as follows . The people living with HIV under study have under study have utilized the existing cultural elements namely the bond and cohesion of the kinship system and the dependence upon the patronage of charismatic leader.

Those cultural elements enable the construction of three types of identity of the people living with HIV . The first type is the image projection of *normal* who are within the moral framework of the community. The normalizing strategies include the attempt to manage their physical appearance to look *o.k.* any apparent physical indication of illness leads directly to rejection and distantiation readjustment of social space with other people.

Another important normalizing strategy is to conform strictly to the community's norm and moral codes , e.s. refrain from having sexual relationship alcohol and drugs , as well as to help in public work , and make merits regularly . This conformity has become the strict moral codes of the PHAs group in order to win acceptance from the community, and to establish the accepted space there.

The Third type of identity is the image of "client " under the patronage of the community ' s leader , i.e. the abbot . This particular identity helps to minimize the conflict between the members of the group . It helps to create the image of the ones who are nearer to religion than other people . As for the villagers, This identity enables them to locate the PHAs Group with the community ' s social space . They can assure that the temple take care of HIV problem and the group members are not different or sometimes much better than other normal people who think only of themselves.

The important point is that these three types of identity are always shifting . No PWA being him/herself with only one type of identity. They choose to accentual or combine those types according to one immediate situations and the persons they are dealing with . The ambiguous and shifting identities are themselves spatial politics that governs the relationships among the members of the group and between the group and the community.

The study also finds out that the dependence upon the temple's patronage is the clever strategy of group cohesion which enables rather stable process of integrating back into the community. However such into the community has also been restricted in certain circumstances by the community's cultural codes and inner politics.